

Herontwikkeling Willem Kloosstraat 62-64 Hazerswoude

Quick scan natuurwetgeving

Herontwikkeling Willem Kloosstraat 62-64 Hazerswoude

Quick scan natuurwetgeving

September 2018

C.T.M. Vertegaal

In opdracht van:

Vertegaal Trading bv

Vertegaal Ecologisch Advies en Onderzoek
Middelstegracht 87v
2312TT Leiden
T 071-5141069/
M 06-26027093
e-mail: vertegaal@adviseurs-ecologie.nl

Inhoud

1.	Inleiding.....	4
1.1	Aanleiding en achtergrond.....	4
1.2	Quick scan beschermde soorten.....	4
1.3	Leeswijzer.....	4
2.	Herontwikkeling Willem Kloosstraat 62-64.....	5
2.1	Bouwplan 'De Smederij'.....	5
2.2	Bouwfase.....	6
2.3	Gebruik.....	6
3.	Juridisch kader.....	7
3.1	Inleiding.....	7
3.2	Soortsbescherming Wnb.....	7
3.3	Gebiedsbescherming Wnb/PAS.....	9
4.	Beschermde soorten.....	10
4.1	Mogelijk voorkomen beschermde soorten.....	10
4.1.1	Huidige situatie plangebied Willem Kloosstraat 62-64.....	10
4.1.2	Vogels.....	12
4.1.3	Strikt beschermde soorten art. 3.5-3.9 Wnb.....	13
4.1.4	Nationaal beschermde soorten art. 3.10 Wnb.....	15
4.2	Mogelijke effecten.....	17
4.3	Conclusies m.b.t. beschermde soorten.....	17
5.	Gebiedsbescherming Wnb/PAS.....	19
5.1	Stikstofgevoelige habitats.....	19
5.2	Stikstofemissie en -depositie als gevolg van project 'De Smederij'.....	19
6.	Conclusies en aanbevelingen.....	20
	Literatuur/bronnen.....	21

Afbeeldingen

- 1.1 Ligging plangebied
- 2.1 Kadastrale begrenzing plangebied
- 2.2 Schets bouwplan
- 3.1 Natuurnetwerk Nederland NNN in de omgeving van het plangebied

Bijlagen

1. Beschermde soorten die in Zuid-Holland voorkomen (exclusief vogels)

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en achtergrond

Een fabriekshal en bijbehorend woonhuis op het (industrie)terrein aan de Willem Kloosstraat te Hazerswoude-Rijndijk (zie afb. 1.1) worden herontwikkeld voor de bouw van woningen. Ten behoeve van de planontwikkeling dient het bestemmingsplan voor dit gebied van de gemeente Alphen aan den Rijn te worden gewijzigd. Deze quick scan is opgesteld als onderdeel van deze bestemmingsplanprocedure.

Naar aanleiding van de ROM-beoordeling van het bestemmingsplan ('Hazerswoude-Rijndijk, Willem Kloosstraat 62-64') door de Omgevingsdienst Midden-Holland (brief d.d. 31-07-2018, kenmerk 2018172384) is deze quick scan op de drie punten die worden genoemd onder 'Beoordeling Quicksan' in Bijlage 4 van de brief van ODMH aangepast en/of aangevuld.

Afbeelding 1.1 Ligging plangebied

In de fabriekshal was tot 2017 Vertegaal Machinebouw gevestigd. In het woonhuis woonde tot augustus 2017 de stichter van de machinefabriek, de heer H.H. Vertegaal. De opsteller van deze quick scan, drs. C.T.M. Vertegaal, bezocht als diens zoon regelmatig het huis en is daardoor goed bekend met het huis (met tuin), de machinefabriek en de omgeving.

1.2 Quick scan beschermde soorten

Om goed in te kunnen schatten of en zo ja op welke manier met de diverse onderdelen van natuurwet- en regelgeving rekening moet worden gehouden, welke vergunningen en ontheffingen nodig zijn en op welke wijze deze kunnen worden onderbouwd is als eerste stap deze quick scan opgesteld. Op basis van een eerste verkenning en analyse wordt geadviseerd over de verdere aanpak van het project i.r.t. (beschermde) natuurwaarden en procedures. In eerste instantie is de quick scan bedoeld om te kunnen beoordelen of deze procedures mogelijk een belemmering vormen voor de beoogde bestemmingsplanwijziging.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een korte schets gegeven van het bouwplan. Hoofdstuk 3 geeft een samenvatting van relevante natuurwet- en regelgeving. In hoofdstuk 4 en 5 wordt nader ingegaan op de mogelijke consequenties van het voorkomen van beschermde soorten resp. van mogelijke effecten op beschermde natuurgebieden in de omgeving. In hoofdstuk 6 worden conclusies en aanbevelingen gepresenteerd.

2. Herontwikkeling Willem Kloosstraat 62-64

2.1 Bouwplan 'De Smederij'

Vertegaal Trading wil op de locatie Willem Kloosstraat 62 (bedrijfswoning) en 64 (machinefabriek) een gebouw realiseren met gemengde functies; wonen, kantoren/winkel en parkeren. De kadastrale begrenzing van het plangebied is weergegeven in afb. 2.1.

Afbeelding 2.1 Kadastrale begrenzing plangebied

Programma

Het plan bestaat uit:

- 18 appartementen van ca. 100m² GBO + 15m² terras;
- 3 penthouses van ca. 135m² GBO + 40m² terras;
- 131 m² kantoor-/winkelruimte op de begane grond;
- 33 parkeerplaatsen, waarvan 28 inpandig op de begane grond.

Stedenbouw en Architectuur

De gemeente heeft op basis van de schetsplannen stedenbouwkundige randvoorwaarden opgesteld. Het plan (zie afb. 2.2) voldoet daar aan.

Ten westen van het gebouw is op de begane grond een parkeergarage voorzien van 29 parkeerplaatsen. De entree van de parkeergarage is gesitueerd aan de zuidzijde van het gebouw. Boven de parkeergarage en de kantoor-/winkelruimte worden 3 lagen met steeds 6 appartementen gemaakt. Tot slot komt op de 4e verdieping een terugspringende laag met 3 penthouses.

Het ontwerp van Architectenburo J.J. van Vliet is door de gemeente positief beoordeeld. Het commentaar was beperkt en reeds in het ontwerp opgenomen.

Planning

Op dit moment worden de bestemmingsplanwijziging en de aanvraag omgevingsvergunning voorbereid. Het voornemen is dat oktober 2018 wordt gestart met de verkoop van de appartementen.

Afbeelding 2.2 Schets bouwplan

2.2 Bouwfase

De bouwwerkzaamheden (incl. sloop en bouwrijp maken) starten zodra voldoende appartementen zijn verkocht. Op dit moment is nog niet exact aan te geven wanneer dit zal zijn. Indien noodzakelijk in het kader van de natuurwetgeving worden werkzaamheden als het verwijderen van bestaande beplanting en sloop van (delen van) de huidige gebouwen vervroegd uitgevoerd, bijvoorbeeld voor het broedseizoen.

Tijdens de bouw zal er wordt geheid, waardoor extra geluidemissie te verwachten is. Voor de sloop en bouw zal gebruik worden gemaakt van diverse typen gemotoriseerde bouwmachines en transport van bouwmaterialen plaats vinden als gevolg waarvan tijdelijk extra uitstoot van stikstof kan worden verwacht. De exacte inzet van gemotoriseerd bouw materieel en vrachtverkeer is op dit moment nog niet bekend. Er zal tijdens de werkzaamheden geen bronbemaling worden uitgevoerd.

2.3 Gebruik

Zoals bovenvermeld omvat het bouwplan in totaal 21 appartementen en penthouses en enkele kantoor- en/of winkelruimtes met een totaal vloeroppervlak van 131 m². Deze ruimtes worden verwarmd met behulp van warmtepompen die ter plaatse in de bodem worden aangelegd. Dit betekent dat het gebouw zelf emissievrij is, zowel wat betreft CO₂ als stikstofoxiden.

Emissies zullen wel optreden als gevolg van extra verkeersbewegingen. Uit het verkeersonderzoek (Goudappel Coffeng, 2018) blijkt dat de plannen globaal 150 tot 175 extra autoritten per etmaal van en naar het complex genereren.

3. Juridisch kader

3.1 Inleiding

Voor de toetsing van het voornemen tot herontwikkeling van de Willem Kloosstraat 62-64 aan natuurwetgeving is vooral soortbescherming op grond van de Wet natuurbescherming (Wnb) relevant. Dit deel van het wettelijk kader wordt geschetst in par. 3.2.

Ook gebiedsbescherming van zgn. Natura 2000-gebieden is per 1 januari 2017 vastgelegd in de Wnb. De meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden zijn De Wilck, op ruim 2 kilometer van het plangebied, Nieuwkoopse Plassen & De Haeck, op ca. 12 kilometer, en Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein, op ruim 13 kilometer afstand. Vanwege de afstand tot deze gebieden is alleen stikstofemissie en -depositie mogelijk relevant. Hierop wordt ingegaan in par. 3.3.

De dichtstbijzijnde gebieden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) zijn, naast De Wilck, de Elfenbaan (tussen de spoorlijn Leiden-Alphen a/d Rijn en de N11) op ca. 400 m afstand en Spookverlaat op 1.800 m: zie afb. 3.1. Vanwege de afstand tot deze gebieden zijn hier geen effecten te verwachten. Volgens de regelgeving m.b.t. de bescherming van NNN wordt bovendien niet op eventuele 'externe werking' getoetst. NNN wordt daarom verder buiten beschouwing gelaten.

Afbeelding 3.1 Natuurnetwerk Nederland NNN in de omgeving van het plangebied

3.2 Soortbescherming Wnb

De wettelijke bescherming van planten en dieren was t/m 2016 geregeld via de Flora- en faunawet Ffw. Per 1 januari 2017 is deze vervangen door de Wet natuurbescherming Wnb. De soortbescherming in de Wnb sluit op veel punten aan bij de Ffw maar wijkt er op enkele belangrijke punten van af. In de periode dat de Ffw van kracht was heeft zich een uitvoeringspraktijk ontwikkeld die naar verwachting in grote lijnen zal worden gecontinueerd voor de soortbescherming onder de Wnb.

Zorgplicht

De zorgplicht in de Wnb biedt bescherming aan Natura 2000-gebieden, dieren, planten en hun directe leefomgeving. Wat betreft planten en dieren gaat het om alle in het wild levende dieren en planten. De zorgplicht houdt in dat nadelige gevolgen voor in het wild levende dieren en planten zo veel als redelijkerwijs mogelijk is moeten worden voorkomen of worden beperkt, zodat geen onnodige schade wordt veroorzaakt. Hoewel de reikwijdte in principe groot is, is de invloed van deze regel - die voor planten en dieren ook al gold onder de Flora- en faunawet - in de praktijk beperkt.

Beschermde soorten

Volgens de Wnb gelden verschillende beschermingsregimes voor de volgende groepen soorten:

- alle in het wild levende vogels (art. 3.1 t/m 3.4);
- alle in het wild levende dieren van bijlage IV van de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, en planten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern (art. 3.5 t/m 3.9);
- andere soorten dieren en planten genoemd in bijlage A, resp. bijlage B van de wet (art. 3.10 en 3.11).

Ten opzichte van de Flora- en faunawet zijn er wat betreft in het wild levende vogels en soorten van de Habitatrichtlijn en verdragen van Bonn en Bern geen veranderingen. De derde categorie, 'andere soorten', komt globaal overeen met eerder beschermde soorten van 'tabel' 1, 2 en 3 van de zgn. vrijstellingsregeling, uitgezonderd de soorten van bijlage IV Habitatrichtlijn. Er zijn echter enkele nieuwe soorten in bijlage A en B opgenomen en een flink aantal is geschrapt. Dit betreft met name een aantal minder zeldzame soorten die ook in laag Nederland regelmatig voorkomen of zelfs vrij algemeen zijn waaronder orchideeën, bittervoorn, kleine modderkruiper, rivierdonderpad en wijngaardslak.

De provincie Zuid-Holland heeft in de Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland (art. 8.1) een vrijstellingsregeling opgenomen voor een aantal van de 'andere soorten' van bijlage A en B van de wet. De vrijstelling heeft betrekking op verschillende vormen van 'bestendig beheer' en op ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, zoals in de onderhavige situatie. Deze soorten zijn vermeld in bijlage 6 van de Verordening en omvat (zeer) algemene soorten zoogdieren en amfibieën die onder de Flora- en faunawet overwegend onder het lichte beschermingsregime van de vrijstellingsregeling volgens 'tabel 1' vielen, zoals egel, haas, bosmuis, veldmuis, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander.

Door Omgevingsdienst Haaglanden ODH is een indicatieve lijst van beschermde soorten (excl. vogels) die in Zuid-Holland voorkomen opgesteld (bron: <https://omgevingsdiensthaaglanden.nl/files/wnb/Indicatieve%20lijst%20beschermde%20soorten%20Wnb.pdf>; zie bijlage 1); in het laatste deel van deze lijst zijn soorten vermeld van de hierboven genoemde vrijstellingsregeling van de provincie Zuid-Holland.

Verbodsbepalingen

In art. 3.1 t/m 3.11 van de Wnb zijn per beschermingsregime (zie hierboven) verbodsbepalingen vermeld. In grote lijnen geldt voor alle beschermingscategorieën dat het verboden is in het wild levende dieren opzettelijk te doden, te vangen, vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen en voor planten dat het verboden is ze te plukken, te verzamelen of anderszins te vernielen. Bij vogels mogen ook de nesten en eieren niet worden meegenomen of beschadigd. Voor vogels en strikt beschermde soorten (art. 3.5 t/m 3.9 Wnb) geldt tevens dat ze niet opzettelijk mogen worden verstoord.

Om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen zijn uiteenlopende mitigerende maatregelen mogelijk. In veel gevallen kunnen werkzaamheden die in potentie schadelijk voor beschermde soorten door toepassen van de juiste mitigerende maatregelen toch worden uitgevoerd.

Ontheffingen en gedragscode

Als overtreding van verbodsbepalingen ondanks mitigerende maatregelen niet kan worden vermeden dient hiervoor een ontheffing te worden aangevraagd. De voorwaarden voor het verlenen van een ontheffing met betrekking tot in het wilde levende vogels (Wnb art. 3.1 t/m 3.4) en op grond van internationale verplichtingen beschermde soorten (Wnb art. 3.5 t/m 3.9) zijn strikt. Een ontheffing kan alleen worden verleend indien voldaan wordt aan in de wet genoemde voorwaarden. Mitigerende maatregelen zijn noodzakelijk om mogelijke overtreding van verbodsbepalingen zoveel mogelijk te voorkomen. Indien overtreding niet volledig kan worden voorkomen dient een ontheffing te worden aangevraagd.

Voor 'overige soorten' dieren en planten die beschermd zijn op grond van art. 3.10 en 3.11 kan een ontheffing worden verleend ten behoeve van ruimtelijke ontwikkelingen.

Indien werkzaamheden worden uitgevoerd conform een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode hoeft in sommige gevallen geen ontheffing te worden aangevraagd.

Bevoegd gezag

Sinds 1 januari 2017 is – op enkele uitzonderingen na - de provincie bevoegd gezag voor het verlenen van ontheffingen. In Zuid-Holland wordt deze taak namens de provincie uitgevoerd door de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH).

3.3 Gebiedsbescherming Wnb/PAS

Zoals aangegeven in par. 3.1 zijn er geen streng beschermde Natura 2000-gebieden in de directe omgeving van het plangebied. Natura 2000-gebieden zijn ook beschermd tegen negatieve invloed van buiten het gebied. Omdat stikstofverbindingen zich over grote afstanden kunnen verspreiden dient bij activiteiten overal in Nederland te worden getoetst in hoeverre de stikstofemissies effecten zouden kunnen hebben in Natura 2000-gebieden.

Vanwege het specifieke en veelomvattende karakter van de stikstofproblematiek is binnen de kaders van de Wet natuurbescherming het zgn. Programma Aanpak Stikstof (PAS) van kracht (zie <https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=pas&deel=0>).

Voor elke nieuwe activiteit dient binnen dit kader te worden beoordeeld in hoeverre de hiermee gepaard gaande stikstofemissie leidt tot een meer of minder substantiële stijging van de stikstofdepositie in stikstofgevoelige habitats in Natura 2000-gebieden in de (wijde) omgeving. Als sprake is van een zeer geringe toename van de depositie ($< 0,05$ mol per hectare per jaar [mol/ha.j]) past dit op voorhand binnen de kaders die via de PAS zijn gecreëerd door uitvoeren van zgn. herstelstrategieën in stikstofgevoelige habitats en landelijke afspraken over emissiereductie en is geen vergunning nodig. Bij een depositietoename tussen $0,05$ mol en $1,0$ mol/ha.j kan in principe¹ worden volstaan met een melding. Bij een sterkere toename van de depositie is een vergunning nodig waarbij een deel van de zgn. 'ontwikkelingsruimte' die door stikstofreducerende maatregelen elders is gecreëerd wordt toegedeeld aan de betreffende activiteit. Als er onvoldoende ontwikkelingsruimte is kan dit betekenen dat geen vergunning kan worden verleend.

De PAS is een landelijk programma dat wordt uitgevoerd door het Ministerie van LNV. De provincie verleent eventuele vergunningen en houdt toezicht op de beschikbaarheid van voldoende ontwikkelingsruimte.

¹ Voor een aantal Natura 2000-gebieden (waaronder Nieuwkoopse Plassen & De Haeck) is de grenswaarde verlaagd naar $0,05$ mol/ha.j. Dit betekent dat bij een depositietoename boven deze waarde een vergunning moet worden aangevraagd waarvoor voldoende ontwikkelruimte beschikbaar moet zijn.

4. Beschermde soorten

Het (mogelijk) voorkomen van matig en zwaar beschermde soorten (tabel 2 en 3) wordt hier per soortgroep geschetst. Voorafgaand hieraan wordt een schets gegeven van de huidige situatie c.q. huidige biotopen in plangebied.

4.1 Mogelijk voorkomen beschermde soorten

4.1.1 Huidige situatie plangebied Willem Kloosstraat 62-64

Het plangebied is ca. 1.360 m² groot. Het te slopen en opnieuw te bebouwen gebied bestaat op dit moment uit een als (tijdelijke) opslagruimte verhuurd fabrieksgebouw met kantoor, loodsen en grotendeels verharde voortuin en een tegen het fabrieksgebouw staande bedrijfswoning met een ommuurde achtertuin: zie afb. 4.1.

Aan de westzijde bevinden zich enkele grasvelden, van het fabriekspand gescheiden door een smalle sloot. Aan de noordzijde een grotendeels verhard terrein waar door Hoogvliet een supermarkt (met parkeerterrein) wordt gebouwd. Aan de oostkant ligt de verharding van de Willem Kloosstraat (met parkeerplaatsen). Ten zuiden loopt direct langs een loods op het fabrieksterrein een heg met daarachter een gazon.

Afbeelding 4.1 Luchtfoto plangebied Willem Kloosstraat 62-64 en directe omgeving (situatie ca. 2016)

Voorzijde fabriekshal met kantoren

De fabriek met kantoren bestaat uit een staalconstructie met muren van gasbetonblokken en een eenvoudig plat grinddak: zie foto's. Aan de voorzijde is een verharde tuin met twee bomen (noordse esdoorn en linde) en twee vaste plantenbakken.

Binnenzijde fabriekshal

Achterzijde fabriekshal met aangrenzende sloot

Voorzijde woonhuis met voortuin

Het woonhuis heeft twee verdiepingen, twee spouwmuren en een plat dak van asfaltpapier. De opgemetselde schoorsteen is met een traliewerk afgeschermd tegen vogels. In de overwegend verharde voortuin staan een boom (berk) en enkele plantenbakken. De achtertuin is ca. 170 m² groot en bestaat uit een kleine serre, een verhard gedeelte met pergola, een geïsoleerde vijver, een enigszins verwaarloosd gazon, een appelboom en enkele tuinstruiken waaronder hortensia en hulst. De tuin is begrensd door een muur met klimop (die hier recent vanaf is gewaaid).

Achtertuint woonhuis met vijver, tuinmuur (met afgewaaid klimop) en appelboom; de witte muur links is van de fabriekshal

4.1.2 Vogels

Alle inheemse vogels zijn beschermd op grond van art. 3.1 t/m 3.4 van de Wet natuurbescherming (zie par. 3.2).

Tijdens twee veldbezoeken (17 en 23 april 2018) is in de achtertuin van het woonhuis merel (zie foto) waargenomen (alarmerend), in de voortuin koolmees (zingend). Op en rond de beide gebouwen waren tevens kauw en kleine mantelmeeuw aanwezig. Merel en koolmees broeden vrijwel zeker in het plangebied in de klimop van de tuinmuur van de achtertuin resp. een nestkast in een boom in de voortuin (zie foto). De kauw broedt mogelijk ook in de klimop (geen aanwijzingen voor, maar is in eerdere jaren wel gebeurd); de schoorsteen is afgeschermd en daardoor niet geschikt als broedplaats. Het platte grinddak van de fabriekshal is in principe geschikt als nestbiotoop van de kleine mantelmeeuw, maar uit het gedrag van de meeuwen bleek geen indicatie van broeden. Ook uit voorgaande jaren zijn geen broedgevallen op het fabrieksdak bekend.

Merel op tuinmuur W Kloosstr. 64 - 17 april 2018

Nestkast koolmees voortuin W Kloosstr 64

Naast genoemde soorten is in de tuingedeelten broeden van algemene broedvogels als wilde eend, Turkse tortel, heggenmus en pimpelmees niet uitgesloten; deze soorten kwamen hier in voorgaande jaren regelmatig tot broeden. Hierbij zijn geen soorten met een jaarrond beschermd nest. Andere soorten, waaronder sperwer, houtduif en zwarte kraai broeden in de omgeving en foerageren regelmatig in de tuingedeelten. Twee soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, huismus en gierzwaluw, zijn af en toe in de omgeving van het plangebied waargenomen. Beide soorten zijn tijdens de veldbezoeken in het voorjaar van 2018 niet in het plangebied of directe omgeving waargenomen. Beide soorten hebben in voorgaande jaren niet in een van de gebouwen gebroed. Voor de gierzwaluw, een soort die relatief laat in het voorjaar broedt en mogelijk pas na de veldbezoeken in het voorjaar van 2018 zou kunnen zijn gearriveerd, geldt bovendien dat in of aan beide gebouwen geen geschikte nestplaatsen aanwezig zijn.

Geconcludeerd wordt dat in het plangebied een aantal beschermde soorten vogels broedt maar dat aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten kan worden uitgesloten.

Schoorsteen W Kloosstr 64: afgeschermd tegen kauwen

Buiten de broedtijd kunnen uiteenlopende soorten algemene niet-broedvogels worden waargenomen. Hierbij zijn geen soorten met een vaste rust- of verblijfplaats in het plangebied of in de directe omgeving .

Bron: eigen waarnemingen periode 2013-2017; veldbezoeken 17 en 13 april 2018.

4.1.3 Strikt beschermde soorten art. 3.5-3.9 Wnb

Zoogdieren

In de omgeving van het plangebied komen mogelijk vleermuizen voor die strikt beschermd zijn volgens art. 3.5 t/m 3.9 van de Wnb. Dit zijn in de eerste plaats ruige en gewone dwergvleermuis, ook in stedelijk gebied (vrij) algemene soorten die vaak gebruik maken van gebouwen (spouwmuren). Dakconstructie en muren van de fabriekshal lijken niet geschikt voor deze soorten. Omdat in de directe omgeving van het woonhuis nooit vleermuizen zijn waargenomen is aanwezigheid van dwergvleermuizen in de spouwmuren van het woonhuis (W Kloosstraat 64) niet waarschijnlijk. Het kan echter ook niet geheel worden uitgesloten.

Dak- en muurconstructie fabriekshal W Kloosstr 62: niet geschikt voor vleermuizen

Spouwmuren linker- en rechterzijde W Kloosstr 64: mogelijk geschikt voor dwergvleermuizen

Ruige dwergvleermuis (bron: Wikipedia)

Om deze reden is onderzoek gedaan naar het voorkomen van (dwerg)vleermuizen (Van der Kuil, voorbereiding). Hierbij is achter de daklijst van het kantoor van het fabrieksgebouw een zomerverblijf van gewone dwergvleermuis aangetroffen dat door ca. 5 exemplaren wordt gebruikt. In de nazomer waren er geen aanwijzingen voor aanwezigheid van paarplaatsen en/of winterverblijven.

Naast dwergvleermuizen zouden soorten als rosse vleermuis, watervleermuis, meervleermuis en laatvlieger van de omgeving gebruik kunnen maken als foerageergebied of als lokale trekroute. Door ontbreken van geschikte elementen (water, oevers, bomenrijen) vormt het plangebied hiervan echter hooguit een zeer marginaal onderdeel. Watervleermuis, meervleermuis en laatvlieger kunnen ook gebruik maken van gebouwen als kraamplaats, paarplaats en/of winterverblijf. Verblijfplaatsen van deze soorten zijn tijdens het vleermuisonderzoek echter niet aangetroffen. Er is één waarneming gedaan van een migrerende of foeragerende laatvlieger. De ruimtes in de gebouwen aan de Willem Kloosstraat zijn als verblijfplaats voor deze soorten ook niet geschikt.

Geconcludeerd wordt dat in de te slopen bebouwing van het plangebied een klein zomerverblijf van gewone dwergvleermuis aanwezig is, maar gebruik van de gebouwen door andere vleermuissoorten kan worden uitgesloten.

Voorkomen van andere strikt beschermde soorten (bijv. noordse woelmuis, otter) is op grond van de regionale verspreiding en/of biotoopeisen uitgesloten.

Bronnen: Mostert & Willemsen, 2008; Broekhuizen e.a., 2016; waarneming.nl.

Amfibieën en reptielen

De meeste strikt beschermde amfibieën en reptielen - zoals heikikker, poelkikker, kamsalamander en zandhagedis - komen in de wijde omgeving van het plangebied niet voor, mede omdat in dit deel van Zuid-Holland voor deze soorten geen geschikte biotopen aanwezig zijn.

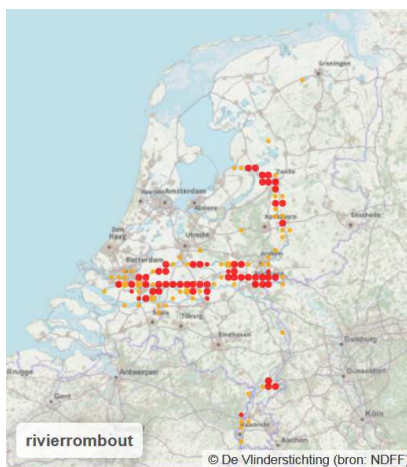
De rugstreeppad is als enige strikt beschermde soort bekend uit dit deel van Zuid-Holland en verspreidt zich relatief gemakkelijk. De bebouwing en de tuinen van het plangebied vormen echter geen geschikte biotopen. De soort - die een opvallend geluid produceert - is hier ook nooit waargenomen (eigen waarneming). Aanwezigheid in het plangebied en directe omgeving kan daarom worden uitgesloten.

Bronnen: Creemers & Van Delft, 2009; <http://www.ravon.nl/Infotheek/Soortinformatie/tabid/1350/Default.aspx;waarneming.nl>; eigen waarnemingen 2013-2017.

Overige soortgroepen

De overige groepen van strikt beschermde soorten betreffen riviervissen (houting, steur), insecten (gestreepte waterroofkever, gevlekte witsnuitlibel, groene glazenmaker, rivierrombout), mollusken (platte schijfhoren), planten (groenknolorchis) en mossen (tonghaarmuts). Enkele van deze soorten komen voor in het Nieuwkoopse Plassengebied. Voor het overige betreft het soorten die in de wijde omtrek van het plangebied niet voorkomen en waarvoor in deze omgeving ook geen geschikte biotopen aanwezig zijn. De platte schijfhoren is ook in de omgeving van Alphen gevonden, maar gezien biotoopeisen (schoon, helder, stilstaand water met een rijke plantengroei) kan worden uitgesloten dat deze soort in het plangebied en directe omgeving voorkomt.

Bronnen: Cuppen & Koese, 2005; Janssen & Schaminée, 2008; vlinderstichting.nl; Gittenberger e.a., 1998; www.verspreidingsatlas.nl/vaatplanten; www.verspreidingsatlas.nl/mossen; waarneming.nl.

Verspreiding rivierrombout 2000-2015 (bron: Vlinderstichting.nl)

4.1.4 Nationaal beschermde soorten art. 3.10 Wnb

Zoogdieren

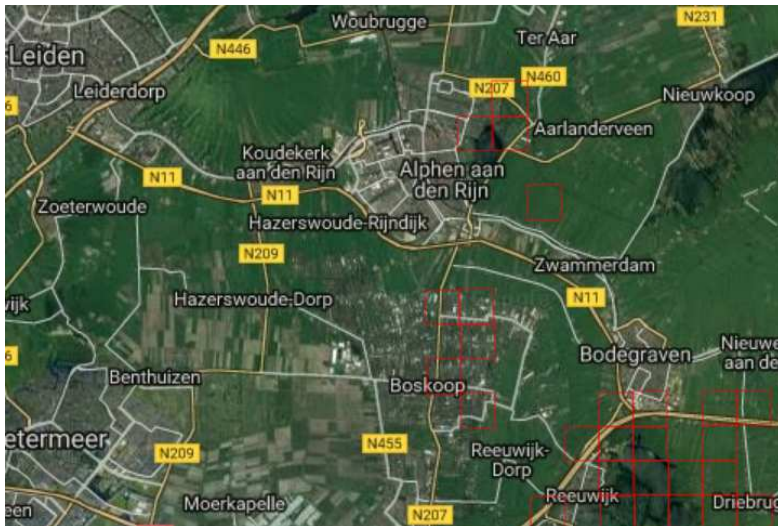
Voorkomen van nationaal beschermde soorten is op grond van regionale verspreiding en/of biotoopeisen uitgesloten (bijv. zeehonden, damhert, eekhoorn) of zeer onwaarschijnlijk. Alleen het voorkomen van de waterspitsmuis is niet geheel uit te sluiten. Dit is een soort van schoon water met dichtbegroeide oevers, die bekend is uit moerasgebieden als de Nieuwkoopse en Reeuwijkse Plassen. Omdat de soort gebonden is aan schoon, open water komt hij in het plangebied zelf niet voor. Ook aanwezigheid van de waterspitsmuis in de sloten en plassen aan de zuidwestkant van de bouwlocatie kan worden uitgesloten.

Bronnen: Mostert & Willemsen, 2008; Broekhuizen e.a., 2016; waarneming.nl.

Amfibieën en reptielen

Van de op grond van art. 3.10 Wnb beschermde soorten amfibieën en reptielen komt alleen de ringslang in aangrenzende delen van Zuid-Holland voor, vooral rond Gouda en de Reeuwijkse Plassen. Ook uit Boskoop en Alphen aan den Rijn zijn recente waarnemingen bekend. In de omgeving van het plangebied komt de soort echter niet voor. Omdat het plangebied en omgeving bovendien geen geschikt biotoop vormen kan het voorkomen van de ringslang worden uitgesloten.

Bronnen: Creemers & Van Delft, 2009; <http://www.ravon.nl/Infotheek/Soortinformatie/tabid/1350/Default.aspx>; waarneming.nl.

Waarnemingen ringslang 2012-2018 in NO Zuid-Holland (bron : waarneming.nl)

Overige soortgroepen

De lijst van nationaal beschermde soorten (art. 3.10 Wnb) voor zover deze niet onder de provinciale vrijstelling vallen bestaat voor het overige uit zoetwatervissen, insecten en hogere planten.

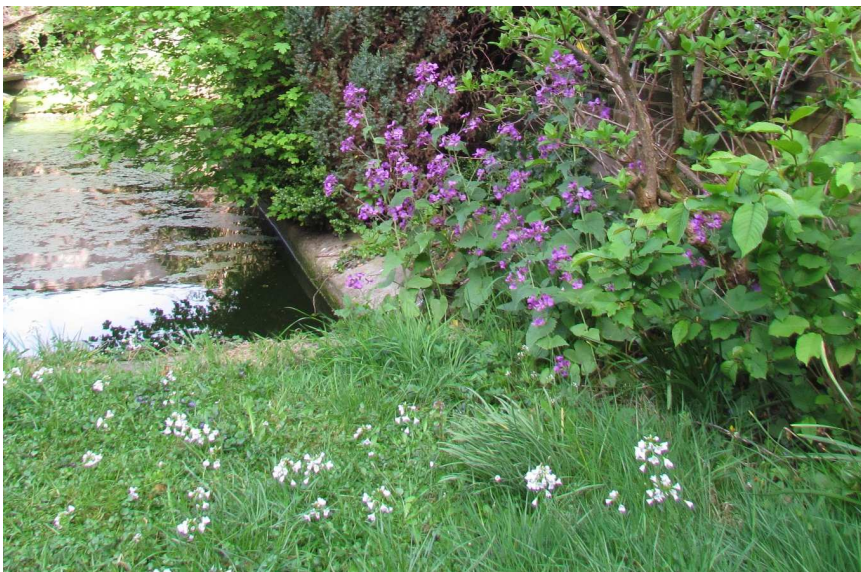
De beide soorten vissen uit deze categorie (grote modderkruiper en kwabaal) zijn niet bekend uit de omgeving van het plangebied. Omdat het plangebied en directe omgeving voor deze soorten ook geen geschikte biotopen bevatten is het voorkomen hier uitgesloten.

De betreffende libellen en dagvlinders, waaronder soorten als aardbeivlinder, bosbeekjuffer en duinparelmoervlinder, komen in de wijde omtrek niet voor, mede door het ontbreken van beschikte biotopen.

Ook alle plantensoorten uit deze categorie zijn in Zuid-Holland (zeer) zeldzaam en komen in de wijde omtrek van het plangebied niet voor. Voor zover niet bebouwd wordt het plangebied gekenmerkt door zeer algemeen voorkomende, ecologisch gezien matig ontwikkelde milieuomstandigheden (zie par. 4.1) die ongeschikt zijn voor dergelijke bijzondere soorten. Tijdens de veldbezoeken van 17 en 23 april 2018 zijn uitsluitend zeer algemene plantensoorten van verhardingen, ruigten en bermen waargenomen die indicatief zijn voor voedselrijke en/of regelmatig verstoorde bodems. De aanwezige waterpartijen zijn troebel, voedselrijk en soortenarm.

Voortuin met tussen de verharding o.a. paardenbloem, gewone hoornbloem en klein springzaad

Achtertuint met kleine populatie pinksterbloem

4.2 Mogelijke effecten

Zoals blijkt uit par. 4.1 komen in het plangebied als beschermde soorten - voor zover niet vallend onder de provinciale vrijstellingsregeling - alleen vogels en - mogelijk - vleermuizen voor. Wat betreft vogels gaat het hierbij om algemene broedvogels als koolmees en merel, wat betreft vleermuizen om de eveneens algemene gewone en ruige dwergvleermuis.

Voor zowel broedvogels als gewone dwergvleermuis geldt dat bij de sloop van de bestaande gebouwen en bouwrijp maken van het terrein zonder mitigerende maatregelen effecten op individuele dieren, nesten en/of vaste voortplantings- of verblijfplaatsen niet op voorhand kunnen worden uitgesloten.

Wat betreft broedvogels kunnen effecten op (soorten met) jaarrond beschermde nesten worden uitgesloten. Voor niet-broedvogels en andere vleermuissoorten geldt dat het plangebied en omgeving als foerageerbiotoop hooguit van marginale betekenis is waardoor de geplande werkzaamheden geen effecten zullen hebben.

4.3 Conclusies m.b.t. beschermde soorten

Overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb met betrekking tot beschermde broedvogels kan geheel worden voorkomen door toepassen van mitigerende maatregelen.

Tijdens de sloop- en bouwwerkzaamheden zullen deze worden toegepast conform de hiervoor geldende richtlijnen zoals vastgelegd in de zgn. soortenstandaarden van de Dienst Regelingen van het (toenmalige) Ministerie van EZ en (meer recente) kennisdocumenten van BIJ12.

Met betrekking tot broedvogels betekent dit dat overtredingen zullen worden voorkomen door werkzaamheden niet tijdens het broedseizoen uit te voeren of door potentiële broedbiotopen en nestplaatsen voor het broedseizoen te verwijderen c.q. ongeschikt te maken.

Met betrekking tot dwergvleermuizen is in zomer en najaar van 2018 onderzoek gedaan om na te gaan of de te slopen bedrijfswoning door ruige en/of gewone dwergvleermuizen worden gebruikt als winter-, zomer-, kraam- of paarverblijfplaats. Dit onderzoek is uitgevoerd conform de kennisdocumenten voor deze soorten (BIJ12, 2017a en 2017b).

Vanwege de aanwezigheid van een kleine kraamkolonie/zomerverblijf van gewone dwergvleermuis worden mitigerende maatregelen genomen om effecten zo veel mogelijk te voorkomen:

- werken buiten kwetsbare perioden;
- alternatieve verblijfplaatsen aanbieden, zowel tijdens sloop- en bouwperiode als daarna;
- inschakelen gewone c.q. ruige dwergvleermuisdeskundige;
- opstellen en uitvoeren ecologisch werkprotocol.

Vanwege de aanwezigheid van een kraamkolonie/zomerverblijf van gewone dwergvleermuis dient een ontheffing Wnb te worden aangevraagd. Om de volgende redenen kan worden aangenomen dat deze ontheffing door het bevoegd gezag zal worden verleend:

- De bouw van woningen is een dwingende reden van groot openbaar belang (zoals genoemd in art. 3.8 lid 5 Wnb). Er bestaat in de regio (Holland Rijnland) een grote behoefte aan extra koopwoningen (meer dan 25.000). Er is een grote druk op de woningmarkt in de regio waaraan met de bestaande bouwplannen onvoldoende tegemoet kan worden gekomen (zie bijv. Beerenschot, 2017).
- De gewone dwergvleermuis is een talrijk voorkomende, niet-bedreigde soort. Tevens is de betreffende kolonie relatief klein.
- Door mitigerende maatregelen zullen effecten van het voornemen tot een minimum worden beperkt, zowel wat betreft mogelijke effecten op individuele dieren als op populatieniveau.

5. Gebiedsbescherming Wnb/PAS

Vanwege de grote afstand tot Natura 2000-gebieden zijn effecten hierop alleen mogelijk als gevolg van stikstofemissie en -depositie (zie par. 3.1). De wijze waarop mogelijke effecten van stikstofemissie en -depositie in het kader van de Wet natuurbescherming dienen te worden getoetst is vastgelegd in het Programma Aanpak Stikstof (PAS): zie par. 3.3.

5.1 Stikstofgevoelige habitats

Als de maximale stikstofdepositie in een stikstofgevoelig habitatype in een Natura 2000-gebied als gevolg van een project minder dan de drempelwaarde van 0,05 mol per hectare per jaar bedraagt is geen vergunningaanvraag in het kader van Wnb nodig en hoeft geen 'ontwikkelruimte' te worden gereserveerd.

Of een project deze drempelwaarde overschrijdt kan worden berekend met behulp van gegevens over stikstofemitterende voertuigen, machines, installaties, woningen en andere bronnen te worden ingevoerd. Het gaat hierbij zowel om tijdelijke bronnen (tijdens de sloop- en de bouwfase) als om permanente bronnen tijdens de gebruiksfase.

Natura 2000-gebieden

De berekening van stikstofdepositie moet worden toegespitst op stikstofgevoelige habitats en leefgebieden van soorten in Natura 2000-gebieden in de (wijde) omgeving van het project. De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden met stikstofgevoelige habitats liggen op relatief grote afstand van het plangebied: Nieuwkoopse Plassen & De Haeck op ca. 12 kilometer en Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein op ruim 13 kilometer afstand. In het op ruim 2 kilometer gelegen Natura 2000-gebied De Wilck gelden geen instandhoudingsdoelen voor stikstofgevoelige habitats of soorten en kan hierbij dus buiten beschouwing worden gelaten.

5.2 Stikstofemissie en -depositie als gevolg van project 'De Smederij'

Stikstofemissies in relatie tot het project 'De Smederij' kunnen optreden als gevolg van:

- sloop- en bouwwerkzaamheden (bouwmachines, transport van bouwmaterialen);
- gemotoriseerd verkeer van bewoners, bezoekers en gebruikers.

Vanwege het toepassen van warmtepompen en elektrisch koken worden stikstofemissies door de wooneenheden en commerciële ruimten tijdens de gebruiksfase geheel vermeden.

Gezien de beperkte omvang van het bouwproject en het geringe aantal extra verkeersbewegingen, de beperkte ruimtelijke verspreiding van stikstof vanuit deze bronnen en de grote afstand tot stikstofgevoelige habitats/gebieden is een meer substantiële depositie toename (> 0,05 mol/ha.j) in deze gebieden zeer onwaarschijnlijk. Dit betekent dat geen sprake zal zijn van effecten van stikstofemissie in beschermde Natura 2000-gebieden.

6. Conclusies en aanbevelingen

Natuurnetwerk Nederland

Vanwege de afstand tot de meest nabij gelegen delen van het Natuurnetwerk Nederland NNN kunnen effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden worden uitgesloten.

Soortbescherming Wnb

In en rond het plangebied komen als enige beschermde soorten waarvoor geen provinciale vrijstellingsregeling geldt alleen (broed)vogels en gewone dwergvleermuizen voor. Wat betreft broedvogels kan aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten worden uitgesloten. Overtreding van verbodsbepalingen zullen m.b.t. broedvogels worden voorkomen door toepassen van de juiste mitigerende maatregelen: niet werken tijdens het broedseizoen of het verwijderen of ongeschikt maken van broedbiotopen en nestgelegenheid voorafgaand aan het broedseizoen.

Wat betreft (dwerg)vleermuizen is onderzocht in deze in plangebied voorkomen. In een van de gebouwen blijkt een zomer/kraamverblijf van een kleine groep gewone dwergvleermuizen aanwezig te zijn. Dit betekent dat effecten op deze verblijfplaats niet volledig kunnen worden voorkomen en hiervoor een ontheffing moet worden aangevraagd. Verwacht wordt dat deze ontheffing zal worden verleend omdat de bouw van woningen een dwingende reden van groot openbaar belang is, effecten door mitigerende maatregelen tot een minimum zullen worden beperkt en de gewone dwergvleermuis een algemeen voorkomende, niet-bedreigde soort is.

Gebiedsbescherming Wnb/PAS

Gezien de afstand van het plangebied tot Natura 2000-gebieden zijn in principe alleen effecten mogelijk als gevolg van stikstofemissie en -depositie. Gezien de geringe emissies in het plangebied - mede dankzij het toepassen van emissievrije verwarmingstechnieken - en de grote afstand tot Natura 2000-gebieden met stikstofgevoelige habitats en soorten is overschrijding van de drempelwaarde van 0,05 mol/ha/jaar zeer onwaarschijnlijk.

Literatuur/bronnen

Beerenschot, 2017. Perspectieven op de Zuid-Hollandse woningmarkt.

BIJ12, 2017a. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0, juli 2017. www.bij12.nl.

BIJ12, 2017b. Kennisdocument Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*. Versie 1.0, juli 2017. www.bij12.nl.

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys, 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Natuur van Nederland 12. Zoogdierverseniging/Naturalis/EIS, Nijmegen/Leiden.

Cuppen, J.G.M & B. Koese, 2005. De gestreepte waterroofkever *Graphoderus ilineatus* in Nederland: een eerste inhaalslag. EIS Nederland, Leiden.

Dienst Regelingen, 2011b. Soortenstandaard Rugstreeppad *Bufo calamita*. <https://www.drloket.nl/xmlpages/page/Invloket/actueel/document/fileitem/2201676>.

Dienst Regelingen, 2011c. Soortenstandaard Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*. <https://www.drloket.nl/xmlpages/page/Invloket/actueel/document/fileitem/2201880>.

Dienst Regelingen, 2013a. Soortenstandaard Watervleermuis *Myotis daubentonii*. <https://www.drloket.nl/xmlpages/page/Invloket/actueel/document/fileitem/2203627>.

Gittenberger, E., A.W. Janssen, W.J. Kuijper, J.G.J. Kuiper, T. Meijer, G. van der Velde & J.N. de Vries, 1998. De Nederlandse zoetwatermollusken. Nederlandse fauna 2. Naturalis/KNNV, Leiden/Utrecht.

Goudappel Coffeng, 2018. Verkeersgeneratie Appartementen Willem Kloosstraat 62. Goudappel Coffeng.

Janssen, J.A.M. & J.H.J. Schaminée, 2009. Soorten van de Habitatrictlijn, Tweede strek herziene en uitgebreide druk. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Mostert, K & J. Willemsen, 2008. Werkatlas verspreiding zoogdieren in Zuid-Holland 2000-2008. Stichting Zoogdierenwerkgroep Zuid-Holland, Delft.

Bijlage 1

Beschermde soorten die in Zuid-Holland voorkomen (exclusief vogels)

bron: https://omgevingsdiensthaaglanden.nl/entity-file/entity/producten/field/relevante_informatie_6/instance/7/locale/1/download/0/product/7onthefingverlening-soorten/Indicatieve%20lijst%20beschermde%20soorten%20Wnb

Beschermde soorten die in Zuid-Holland voorkomen (exclusief vogels)

N.B. Deze lijst is indicatief en niet limitatief. Omdat de verspreiding van plant- en diersoorten niet statisch is, kan deze lijst na verloop van tijd wijzigen. Het is niet uitgesloten dat bij wet beschermde soorten die niet vermeld zijn op deze lijst toch in Zuid-Holland worden waargenomen.

Voor beschermde vogelsoorten wordt verwezen naar de 'List of birds of the European Union – June 1999' (die jaarlijks wordt bijgewerkt), te vinden onder de link http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/wildbirds/eu_species/list_birds_en.htm.

Omdat de EU-lijst van beschermde vogelsoorten zeer omvangrijk is (inclusief vele dwaalgasten), zijn ten behoeve van de overzichtelijkheid geen vogels opgenomen in onderstaande lijst. Vanwege de grote mobiliteit van vogels, heeft het geen zin voor deze diergroep een aparte Zuid-Hollandse lijst op te stellen.

1. Soorten strikt beschermd onder artikel IV van de EU-habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern en/of bijlage I bij het Verdrag van Bonn (zie artikel 3.5 van Wnb)

Nederlandse naam	Latijnse naam
Baardvleermuis	<i>Myotis mystacinus</i>
Bever	<i>Castor fiber</i>
Bosvleermuis	<i>Nyctalus leisleri</i>
Bruinvis	<i>Phocoena phocoena</i>
Bultrug	<i>Megaptera novaeangliae</i>
Dikkopschildpad	<i>Caretta caretta</i>
Dwergvinvis	<i>Balaenoptera acutorostrata</i>
Gestreepte dolfijn	<i>Stenella coeruleoalba</i>
Gestreepte waterroofkever	<i>Graphoderus bilineatus</i>
Gevlekte witsnuitlibel	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>
Gewone dolfijn	<i>Delphinus delphis</i>
Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>
Gewone grootoorvleermuis	<i>Plecotus auritus</i>
Gewone spitssnuitdolfijn	<i>Mesoplodon bidens</i>
Gewone vinvis	<i>Balaenoptera physalus</i>
Griend	<i>Globicephala melas</i>
Groene glazenmaker	<i>Aeshna viridis</i>
Groenknolorchis	<i>Liparis loeselii</i>
Heikikker	<i>Rana arvalis</i>
Houting/Noordzeehouting	<i>Coregonus oxyrinchus</i>
Kamsalamander	<i>Triturus cristatus</i>

Kemps zeeschildpad	<i>Lepidochelys kempii</i>
Kleine dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>
Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>
Meervleermuis	<i>Myotis dasycneme</i>
Noordse woelmuis	<i>Microtus oeconomus</i>
Otter	<i>Lutra lutra</i>
Platte schijfhoren	<i>Anisus vorticulus</i>
Poelkikker	<i>Rana lessonae</i>
Potvis	<i>Physeter macrocephalus</i>
Rivierrombout	<i>Gomphus flavipes</i>
Rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula</i>
Rugstreeppad	<i>Bufo calamita</i>
Ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>
Steur	<i>Acipenser sturio</i>
Tonghaarmuts	<i>Orthotrichum rogeri</i>
Tuimelaar	<i>Tursiops truncatus</i>
Tweekleurige vleermuis	<i>Vespertilio murinus</i>
Vale vleermuis	<i>Myotis myotis</i>
Watervleermuis	<i>Myotis daubentoni</i>
Witsnuitdolfijn	<i>Lagenorhynchus albirostris</i>
Zandhagedis	<i>Lacerta agilis</i>

2. Nationaal beschermde soorten (artikel 3.10 Wnb), niet vallend onder de provinciale vrijstelling voor bestendig beheer of onderhoud en ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden.

Nederlandse naam	Latijnse naam
Aardbeivlinder	<i>Pyrgus malvae</i>
Beekrombout	<i>Gomphus vulgatissimus</i>
Bergnachtorchis	<i>Platanthera chlorantha</i>
Blaasvaren	<i>Cystopteris fragilis</i>
Blauw guichelheil	<i>Anagallis arvensis</i>
Bokkenorchis	<i>Himantoglossum hircinum</i>
Boommarter	<i>Martes martes</i>
Bosbeekjuffer	<i>Calopteryx virgo</i>
Brave hendrik	<i>Chenopodium bonus-henricus</i>
Brede wolfsmelk	<i>Euphorbia platyphyllos</i>
Bruine eikenpage	<i>Satyrium ilicis</i>
Bruinrode wespenorchis	<i>Epipactis atrorubens</i>
Damhert	<i>Dama dama</i>
Dreps	<i>Bromus secalinus</i>
Duinparelmoervlinder	<i>Argynnis niobe</i>
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>
Franjestaart	<i>Myotis nattereri</i>
Gevlekte glanslibel	<i>Somatochlora flavomaculata</i>
Gewone zeehond	<i>Phoca vitulina</i>
Glad biggenkruid	<i>Hypochaeris glabra</i>
Grijze zeehond	<i>Halichoerus grypus</i>
Groot spiegelklokje	<i>Legousia speculum-veneris</i>
Grote leeuwenklauw	<i>Aphanes arvensis</i>
Grote modderkruiper	<i>Misgurnus fossilis</i>
Grote vos	<i>Nymphalis polychloros</i>
Hazelworm	<i>Anguis fragilis</i>
Karhuizer anjer	<i>Dianthus carthusianorum</i>
Kleine vlotvaren	<i>Salvinia natans</i>
Kleine wolfsmelk	<i>Euphorbia exigua</i>
Kluwenklokje	<i>Campanula glomerata</i>

Knollathyrus	<i>Lathyrus linifolius</i>
Knolspirea	<i>Filipendula vulgaris</i>
Kwabaal	<i>Lota lota</i>
Moerasgamander	<i>Teucrium scordium</i>
Muurbloem	<i>Erysimum cheiri</i>
Ringslang	<i>Natrix natrix</i>
Rozenkransje	<i>Antennaria dioica</i>
Ruw pazelzaad	<i>Lithospermum arvense</i>
Schubvaren	<i>Ceterach officinarum</i>
Smalle raai	<i>Galeopsis angustifolia</i>
Steenmarter	<i>Martes foia</i>
Stijve wolfsmelk	<i>Euphorbia stricta</i>
Stofzaad	<i>Monotropa hypopitys</i>
Tengere veldmuur	<i>Minuartia hybrida</i>
Waterspitsmuis	<i>Neomys fodiens</i>
Wilde averuit	<i>Artemisia campestris</i>
Wilde ridderspoor	<i>Consolida regalis</i>
Wilde weit	<i>Melampyrum arvense</i>
Wolfskers	<i>Atropa bella-donna</i>

3. Nationaal beschermde soorten (artikel 3. 10 Wnb), wèl vallend onder de provinciale vrijstelling voor bestendig beheer of onderhoud en ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden.

Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>
Haas	<i>Lepus europeus</i>
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>
Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>
Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Kleine watersalamander	<i>Triturus vulgaris</i>
Meerkikker	<i>Pelophylax ridibundus (Rana ridibunda)</i>
Middelste groene kikker / Bastaardkikker	<i>Pelophylax klepton esculentus (Rana esculenta)</i>